

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Ob razpravi pravil po naših društvih.

Poleg aktualnih problemov, ki se danes rešujejo v našem javnem življenju in zadevajo interese našega stanu in šole, stojimo tudi pred važnim vprašanjem reorganizacije našega organizacijskega življenja, t. j. pred reorganizacijo pravil UJU. Ni to vprašanje novo; žalibog je že tako premeleto, da članstvo skoro izgublja interes zanj.

Sedaj imajo društva zopet to vprašanje na dnevnem redu.

Na skupščini v Zagrebu se je učiteljsko zedinilo na temeljne točke, na katerih naj bi bila osnovana naša nova pravila.

Točen projekt na osnovi zagrebske resolucije je sprejel širji svet pov. UJU — Ljubljana ter ga je poverjeništvo predložilo Izvršnemu odboru. Izvršni odbor je izdelal na osnovi tega svoj projekt, ki pa ni upošteval povsem zagrebske resolucije.

Temeljne zahteve, ki se danes pojavljajo med članstvom glede pravil obstojajo v sledečem:

1. Za sekcije se zahteva večja svoboda in avtonomnost.
2. Vrhovno upravo Udruženja naj tvori vodstvo centrale s predsedstvi sekcij in ne Izvršni odbor.
3. Upravno — tako prevladuje glas članstva — naj bi se Udruženje preuredilo po banovinah.
4. Volitve naj bi se uredile po čistem proporciju.
5. Organizacijo naj bi se razbremenilo dela, ki jo preobremenjuje in odvrta od pozornosti pri stanovskih vprašanjih, t. j. v prvi vrsti od materialnih in pravnih, kar bi morala biti glavna naloga stanovske organizacije.

Svobodo in avtonomnost sekcij si predstavlja članstvo v tem pogledu, da se ne izvrši prevelika centralizacija, t. j. nalaganje bremen članstvu za institucije centrale, za katere ne vlada absolutno edinstvo in boglasnost. Enako je sekcijam pripustiti svoboden notranji razvoj in uveljavljanje svoje iniciativnosti tudi na zunaj, brez formalnih zaprek.

Težišče vsega vprašanja za izboljšanje organizacije je pa v vprašanju vodilne instance Udruženja. Praksa je pokazala, da Izvršni odbor največkrat ni bil idejni predstavnik mišljenja celokupnega članstva in so se naziranja Izvršnega odbora in zastopstev sekcij največkrat križala. Upali smo, da se bodo razmere z osebnimi izpremembami v Izvršnem odboru po zagrebski skupščini izboljšale, toda to se ni zgodilo, ampak je nastal prav zaradi tega celo zastoj. **Ako hočemo organizacijo v resnici izboljšati, tedaj se mora prenesti vodilnost organizacije iz Izvršnega odbora na novo instanco, ki naj jo tvori vodstvo organizacije in predsed-**

stva sekcij. To je prvi in glavni pogoj za izboljšanje. Vse drugo je le krpanje!

V vprašanju reorganizacije Udruženja po banovinah bodo vladale diference. Ne pri nas. Članstvo beogradske sekcije ne bo pristalo brez pridržkov na to. A tudi to je deljeno v naziranjih.

Proporcije tako lepo geslo, kakor svoboda, bratstvo in enakost! Kakor ga en del članstva zagovarja in hoče proporcije napraviti kot univerzalno zdravilo za ozdravljenje vseh zlih pojavov v organizaciji, tako ga drugi zavračajo z argumenti, da ravno proporcije pomenja majoritacijo, uvedbo strankarstva in cepljenja v organizaciji ter da je nasproten temeljnemu načelu deklaracije.

Končno preobremenitev organizacije z nestanovskimi, t. j. sekundarnimi nalogami. Najprej se je članstvo pričelo oglašati proti obveznosti prispevkov za vsakojake tovrstne institucije. Približno isti pojav pri društvih, kakor pri poverjeništvih, ki so se protivila nalaganju obveznih dajatev za drugovrstne naloge organizacije centrali. Poleg gmotnega vprašanja je pa pri tem igralo vlogo tudi dejstvo, oziroma očiitek, da se zaradi drugovrstnih nalog organizacije, zanemarja in ne posveča dovolj pažnje prvi nalogi organizacije, t. j. borbi za materialne in pravne koristi stanu.

Sistem, da mora biti vse organizacijsko in vse pod okriljem ene organizacije, je prišel v razpravo. Iz tega nastaja vprašanje. Teško bo vzdržati sistem, da bodo celo samostojna društva, samosvoje jurisdikcijske osebe, ki bi same morale skrbeti za svojo gospodarsko bazo, se enostavno naslonile na stanovsko organizacijo in skušale organizacijo in njena denarna sredstva izrabiti za to, da bodo imeli samostojni odbori teh društev komodnejše in lažje stališče. Pod preobremenitvijo se mora vsaka stvar streti in trpi glavni namen organizacije, za katerega potem primanjkuje sredstev in časa.

Na lanski skupščini so celjski delegati prav krepko to podčrtavali ter pri reorganizaciji Udruženja ne moremo iti preko tega vprašanja.

Turneja pevskega zbora UJU na Češkoslovaško.

Franja Dugana ml.: »Dvije narodne iz Bosne« sta lirični, na orientalsko melodiko spominjajoči narodni pesmi v svobodni harmonizaciji. »Jurjevske pjesme iz Turopolja« pa so koledne narodne pesmi, ki jih pojeto tudi po hrvatskih vaseh ob nastopu pomladi od hiše do hiše. Tudi te je komponist obdelal individualno deloma akordično, deloma polifono.

Emila Adamiča: »Vragova nevesta« je narodna balada, ki muzikalno uporablja folkloristično melodiko. Iz širokoepskega pripo-

vedovanja zraste v visoke dramatične zagone ter konča v širokem koralu.

Antona Lajovica: »Zlato v Blatni vasi« je grotesken zbor komplicirane harmonike. »Koledniki« so tri kompozicije za ženski zbor, istotako polni humorja za ženski zbor, pa tudi »Zabe« očitujejo Lajovičev živi smisel za preserno grotesko. Vsa ta dela zahtevajo napornega študija, odličnih pevcev in inteligentne interpretacije.

Nekoliko soroden Lajovicu je v svoji skladbi »Vrabci in strašilo« tudi

Marij Kogoj: »Vrabci in strašilo« so tehnično silno komplicirani in so kamen preizkušnje za najinteligentnejše, odlično vezbane mešane zборе.

Vokalna suita »Okolo žnjačkoga venca« Zlatka Grgoševića obsega pet obrednih pesmi narodne melodike na arhaistični harmonični in polifonski podlagi, ki se po Hrvatskem pojavijo ob žetvi. Odlikuje jih koncizna forma in lepa pevnost glasov. Točen izraz so hrvatskega folklorja.

Po izrazu enake rasne muzike so suiti »Okolo žnjačkoga venca« sorodne »Pjesme svatovske« Borisa Papandopula — Pečiča pa tudi »Romarska« Josipa Stolzer-Slavenskega.

»Pjesme svatovske« so pisane v temperamentnem ritmu, zelo zanimivi melodiki deloma orientalskega karaktiva. Za barvitost in raznolikost suite skrbi visoki sopranski solo, ki zahteva izvrstne pevke. »Romarska popevka« J. Stolzer-Slavenskega je nad vse originalen troglasen mešani zbor, široka, nabožna pesem ljudstva k Materi božji.

Janka Ravnika: »Zimska pesem« in »Kmetiška pesem«, ženska zbora s klavirjem sta

dve skladbi komplicirano melodičnega in harmonskega ustroja, polni intimnih in duhovitih mest. Klavir je skoro popolnoma samostojen ter naravnost virtuozno pisan.

Vinka Žganca: »Troje narodnih pesmi« kažejo medjimursko folkloristično bogastvo in so krasno prirejene.

Emila Adamiča »Potrkan ples« je skladba v kateri je komponist uporabil melodične stare slovenske plesne motive ter je obojestransko najboljšega veselja polna.

Mokranjac St. X. rukovet je mojstrsko sestavljen šopek srbskih narodnih pesmi iz okolice Ohridskega jezera.

Emil Adamič.

PEVSKI ZBOR UJU UČITELJSTVA.

Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 6., 7., 8. in 9. marca.

6. marca od 9. do 12. ure v Glasbeni Matici. — 6. marca popoldne od 15. do 18. ure v prostorih Ljubljanskega zvana.

7. marca sodelovanje na proslavi za šolsko mladino ob 80letnici prezidenta Masaryka v Unionu ob 9. uri predpolodne (obleka koncertna, po koncertu fotografiranje. — 7. marca popoldne pevska vaja od 15. do 18. ure v prostorih Ljubljanskega zvana.

8. marca od 9. do 12. ure pevska vaja v Glasbeni Matici. — 8. marca popoldne od 15. do 18. ure pevska vaja v prostorih Ljubljanskega zvana.

9. marca dopoldne od 8. do 11. ure pevska vaja v Glasbeni Matici.

Zavedajte se važnosti in udeležite se polnoštevilno pevskega tečaja.

Splošne vesti.

— Posojilo našega udruženja. Te dni je prejel izvršni odbor UJU v Beogradu od Državne hipotekarne banke posojilo v znesku 400.000 Din. — Zaradi zidave Dačkovega doma se je izvršni odbor zadolžil pri učiteljskem društvu v Šabcu za 200.000 Din in pri Uradniški banki v Beogradu za 150.000 Din. Ti dve posojili bo izvršni odbor poravnal z novim posojilom, a ostanek 50.000 Din bo uporabil za nakup pohištva za Dački dom.

— Učni načrt za učiteljišča. Dne 25. t. m. je začela svoje zasedanje komisija za sestavo učnega načrta in programa za učiteljišča v kraljevini Jugoslaviji. Seje se vrše v oddelku za srednjo nastavo v ministrstvu prosvete. V to komisijo je minister prosvete imenoval in poklical iz dravske banovine gosp. ravnatelja Kadunca iz Maribora. Nov bo načrt za V. letnik učiteljišča.

— Izprememba v pravilih o opravljanju diplomskega izpita višjega tečaja na višji pedagoški šoli v Beogradu. Na podstavi člena 4. uredbe o višjih pedagoških šolah odredjam: V členu 6. pravil o opravljanju diplomskega izpita višjega tečaja na višji pedagoški šoli v Beogradu se izpreminja točka 2. ter se glasi: 2. Izpit se opravlja: V I. odseku (nacionalne skupine predmetov): pod A: iz narodne književnosti ali narodnega jezika ali obe zgodovine ali narodne zgodovine ali enega tujega

* »Službene Novine kraljevine Jugoslavije« z dne 31. januarja 1930., št. 23/IX.

jezika (francoskega ali nemškega jezika) ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije; pod B: iz narodne književnosti ali narodnega jezika ali obe zgodovine ali narodne zgodovine ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije (iz enega teh dveh poslednjih predmetov opravlja izpit samo oni, ki vzamejo pod A enega teh dveh predmetov); pod C: iz narodne književnosti ali narodnega jezika ali narodne zgodovine ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije (iz tega poslednjega predmeta opravlja izpit samo oni, ki vzamejo pod A ali obe zgodovini ali narodno zgodovino). V II. odseku (geografsko-prirodna skupina predmetov): pod A: iz geografije (z etnologijo) ali zoologije ali botanike ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije; pod B: iz zoologije ali botanike ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije (iz enega ali dveh poslednjih predmetov opravlja izpit samo oni, ki vzamejo pod A enega teh dveh predmetov); pod C: iz zoologije ali botanike ali kemije ali geologije (z mineralogijo) ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije. V III. odseku (matematično-fizikalne skupine predmetov): pod A: iz matematike ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije; pod B: iz fizike ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije (iz enega teh dveh poslednjih predmetov opravlja izpit samo oni, ki vzamejo pod A enega teh dveh predmetov); pod C: iz kosmografije ali pedagogike ali eksperimentalne psihologije ali matematike (iz tega poslednjega predmeta

LISTEK.

† Cigler Robert.

Odpravil se je od nas eden, ki je bil od marljivih najmarljivejši, poslovil se je nemudoma in za vselej 18. t. m. in odrinil na Ljubljansko polje. Deževen popoldan, žalosten februarjski popoldan se je dolgočasil proti sv. Križu. Morda je tih popotnik slutil, kako težko je nam, ko se poslavljamo!

Črna vrsta pogrebcev, cvetje, venci, jok, ihtenje, žalostno petje, z vsem tem se on sam oddaljuje, poslavlja od znane marljivosti, ki jo je spremljal od rane mladosti do sive starosti, ko že počiva sleherna čebelica in v miru uživa sadove, nabrane v vročem poletju, veseli pomladi; on ni počival, dokler ga ni zmrvila srčna kap na smrtno posteljo. Vzorna čebelica, neumorni Robert, ki ga je to popoldne zagrnila črna ruša!

Teško je bilo slovo, bridka ločitev od sveže gomile, ki jo je še ta večer pobelil novi sneg. Nam ostane samo spomin, svetel spomin in neminljivi vzor marljivosti do konca. Počivaj, Robert! To si zaslužil! Nas tolaži zavest, da se bomo vedno ozirali na Tvojo pot, dokler bomo za Teboj, dokler ne krone noga za Teboj na božjo njivo, kjer je tako mirno, tako pokojno!

Rojen Ljubljancem je napravil zrelostni izpit na učiteljišču leta 1884. v rodnem mestu, kjer je še živela mati. Učiteljska pot se mu je začela snovati v Retečah pri Škofji Loki.

Borni učiteljski kruhek se mu je zdel tako resen, da se ga je oklenil z vso mlado dušo. Ne muzik, ne pisatelj, ne sportnik ni bil; zadovoljeval se je z uspehom v šoli in zunaj nje. Zato so ga poznali in spoštovali mladi in stari povsod, kjer se je udeleževal s svojo pridnostjo in skromnostjo. Kmalu se je pomaknil ob Savi nižje k Sv. Jakobu, od tam pa na Vrhniko. Tam se je kmalu udomačil med veselimi Vrhniki kot član šolnik in družabnik. Vsi so ga cenili.

Naveličan podrejene službe je z leti dobil vodstvo večrazrednice na Višnji gori. Na novem mestu se je še povečala njegova vztrajna marljivost. Podžigala jo je skrb za malo družinico. Družico življenja si je Robert izbral v ugledni učiteljski obitelji pok. tovariša Marna, tedaj še na Preserju. Danes je starejši sin Robert v državni službi. Milan pa (vedno odličnjak) pravkar dovršuje visokošolski študij.

Poslednja postojanka v aktivni službi je čakala pokojnika na Igu (1913.—24.) po smrti F. Ks. Trošta. Okolica blizu Ljubljane z vso raznoličnostjo in vabljivostjo je blagodejno vplivala na Roberta. Pridružila se je svetovna vojna, štiri sosednje šole v sosesčini dobre ¾ ure: Ig, Iška vas, Tomišelj, Zelimlje in še Črnogojev France na Barju, kamor se je preselil po Črnogojevi smrti tov. Grčar. Tedenski sestanki v Mateni in družbi do 5 tovarišev so drug drugemu krepili značaje, stanovsko zavest in kresali dovptive, da je često pomagal sam škrjanec in z njimi prepeval mehke narodne pesme kot resničen škrjanec pod milim nebom.

Pozabiti se ne sme dogodka, kako se je Robert srčno smejal in pripovedoval, da je nekega dne ugnal celo krajni šolski svet, ko so ga hoteli prepričati, da otroci znajo vsak dan manj, da si so na Studencu 4 razredi in 1 paralelka.

Cigler seže v miznico, potegne iz nje večji akt in pokaže navzočim šolskim svetnikom: »To je uradno potrdilo, da je bil te dni na naši šoli okrajni šolski nadzornik R. in javno pohvalil vse učiteljstvo. Te dekrete imam še v rokah in ponudim Vam jih v pogled, gospodje! Pohvaljen je vsak zase in vsaka zase, šolski upravitelj zase — ne zato, ker zna ta in oni učitelj, učiteljica, marveč za to, ker so v naših razredih najlepše odgovarjali naši otroci. Prepričajte se, gospodje, prosim! Navzoči župnik, pok. K. razvije in pogleda akt, pa kmalu ga položi pred šolskega predsednika. Ta se ga ne dotakne. Župnik pa reče slovesno: »Prepričan sem, da so otroci znali prav dobro in da je učiteljstvo zaslužilo zahvalo, kakor jo je zaslužil tudi nadučitelj. Čestitam Vam gospod nadučitelj in vsemu učiteljskemu zboru!«

Tako so se razpršile meglice, poslednje meglice na obzorju vzornega šolnika, zjasnilo se je večerno nebo. V miru in zadovoljstvu je čakal pokojnine, ki jo je dočakal celo preje nego se je nadejal. A ni se kesal. Njegova jeklena vztrajna volja je delala čudeže, ko bi omagal marsikdo, on ni.

On ni počival, dokler ga ni zmrvila sama smrt.

Počivaj, Robert! To si zaslužil!

Vsem Tvojim dragim kakor vsem nam, ki smo se s Teboj veselili, ostane vzor Tvoja marljivost — pot, ki se bomo vedno ozirali nanjo kot svetel pomnik moža junaka, ki se ni uklonil pod težo življenja.

Slava Tvojemu spominu do vekov!

Ft.

Med bolgarskimi učitelji.

»Janez, saj ne boš prišel živ nazaj,« tako mi je rekel prijatelj ob mojem odhodu v Bolgarijo. Smejale sem se in ko sem povedal to tudi bolgarskim učiteljem, so se še oni do solz nasmejali.

Vedel sem, da so na vzhodu večji gostoljubnejši, kot na zapadu. A za učiteljski stan sem bil prav radoveden, kakšen neki mora biti. Predstavljal sem si ga, kot nekakega bolj šega kmeta, ki hodi v opankah, pa ni preveč izobražen, vendar pa dobričina od nog do glave.

Oblekel sem se v najboljšo obleko, da bi se še oddaleč razlikoval od njih in vzbujal veliko pozornost. Pa glej smole! V najbolj elegantni obleki in v trdem ovratniku, ki sem si ga takrat prvič v življenju nataknil in v svilenih nogavičkah, sem bil ravno takšen, kot bolgarski kolegi.

Takoj so me vprašali: »Zakaj pa ni prišel tudi vaš pevski zbor?« »Mislim, da bo

opravljajo izpit samo oni, ki vzamejo pod A ali pedagogiko ali eksperimentalno psihologijo. Vsi predmeti, iz katerih se opravlja diplomski izpit, so se morali poslušati predpisano število semestrov. Ta izprememba člena 6. velja samo za šolski leti 1928./1929. in 1929./30. — V Beogradu, dne 31. decembra 1929.; P. br. 33.885. — Minister za prosveto; Bož. Maksimović s. r.

— **Markovci.** Dne 9. t. m. sta se poslovila od nas tovariša tukajšnje šole Bregant Albert in Dekleva Sonja. Prvi je bil v Markovcih sedem, a tovarišica tri in pol leta. Sedem let res ni dolga doba, a vendar se je pokazalo pri odhodu, kako priljubljena sta bila tovariša v tukajšnjem kraju. Neradi in s solzami v očeh so se poslovili od svojega tovariša gasilca, ki jim je bil tajnik. Posebno prisrčen odhod jima je bil prirejen na postaji v Šalovcih. Kljub mrazu in mrzlemu vetru je spremljala oba tovariša domača godba na pihala, ki ji je bil tovariš Bregant učitelj in vaditelj. Tovarišica Deklevova se je udeleževala v gospodinjstvu tečaju, skupno s kolegino Cirilo Korošakovo, ki je tudi zapustila ta kraj pred 14 dnevi. Obe tovarišici sta vzgojili dober gospodinjki naraščaj in si pridobili na tem polju kot prvi slovenski učiteljici v Markovcih mnogo zaslug. Tudi nekaj otrok in staršev je spremljalo tovariša na 5 km oddaljeno postajo. Težko je bilo slovo od učiteljev, ki jih je narod vzljudil in jih bo ohranil v dobrem spominu. Prisrčna odhodnica domačih prebivalcev je odkrila učiteljema plemenito srce prekmurskega Slovenca, ki je pokazalo, da ljubi tudi slovenskega učitelja, ako je ta na mestu. Kdor seje ljubezen, ta ljubezen tudi žanje. Naj bodo pričujoče vrstice v zgled in bodrilo mladim tovarišem in tovarišicam, ki ne prihajajo radi v Prekmurje in ga smatrajo za nekako zemljo pregnancev in kaznjencev, da prebiva ljubezen in hvaležnost tudi v srcu prekmurskega Slovenca, ki se posebno očituje v najlepši staroslovanski čednosti, gostoljubnosti in mehki duši. Mladi tovariši, brez skrbi v Prekmurje, a prinesite v svojih srcih mnogo, mnogo ljubezni in razodela se vam bo plemenita duša prekmurskega Slovenca. Vsem trem tovarišem želimo na novem mestu mnogo sreče!

— **Gmotno stanje bolgarskega učiteljskega društva.** Bolgarski prosvetni minister je obljubil zastopnikom bolgarskega učiteljskega saveza, da bodo letos precej zvišane plače onim učiteljem, ki do danes niso mogli dobiti povšarnja. Ravno tako je izjavil vrhovni starešina bolgarske prosvete, da bodo povšarne plače vsemu ostalemu učitelstvu, če to dovolijo proračunske možnosti. Brez vsakega pretiravanja se sme trditi, da so bolgarski učitelji preslabo plačani. Stanje tamošnjih prosvetnih delavcev je v resnici bedno, posebno učitelji osnovnih šol živijo v zelo težkih razmerah. Grozne politične borbe so povzročile, da je bilo bolgarsko učitelstvo zadnja briga merodajnih faktorjev. Složni napor učiteljskih vrst so bili izigravani in potlačeni, a sedaj jih je obljubljen našim bolgarskim tovarišem materialno izboljšanje, moramo tudi mi, jugoslovnski učitelji želeči, da ne bo bolgarsko učitelstvo več zapostavljeno in da dobi vse, kar mu je potrebno za vsakdanje življenje.

— **Društvo učiteljic v Ljubljani izpremišnja svojo objavo v toliko, da ima sedaj vsako**

soboto od 6. do 7. ure popoldne na razpolago »Citralnico UJU« v Učiteljski tiskarni, I. nadstropje. Dohod iz prve veže, desno. Vabimo vse tovarišice, ki žele kakih pojasnil ali navodil o delu v šoli ali izven šole, naj pridejo, da se pomenujo prijateljsko in poživimo medsebojne stike. — **Društveni odbor.**

— **Uspolboljenostni izpiti bodo odslej samo v jeseni ter za Dravsko banovino samo v Ljubljani.** Banska uprava je izdala sledeči odlok: »Ministrstvo prosvete, oddelek za srednje šolstvo v Beogradu, je z odlokom S. N. br. 543 z dne 9. januarja 1930. odločilo, da se bodo v l. 1930 — dokler ne izide pravilnik, ki bo veljaven za vse ozemlje kraljevine — smeli polagati učiteljski usposobljenostni izpiti le v jesenskem terminu. Prijave za izpit se smejo vlagati do konca meseca maja; izpizni odbori pa se bodo morali formirati do meseca junija 1930. l.« — »Ministarstvo Prosvete krajevine Jugoslavije odeljenje za srednjo nastavu. S. N. Br. 1322. 17. januarja 1930. god., Beograd. Na pitanje nekij direktora učiteljskih škola da li će se oržati ispit zrelosti u junu 1930. godine za učenike, koji su ove godine odbijeni na godinu dana Gospodin Ministar prosvete doneo je odluku pod S. N. br. 1322 od 15. I. 1930. 1. da učenici, koji su na kraju 1928./29. školske godine svršili IV. razred, a nisu polagali ispit zrelosti ili su ga položili, pa su odbijeni na godinu dana, polažu u junu 1930. godine učiteljski ispit zrelosti po propisima, koji su važili pre Zakona o učiteljskim školama od 27. septembra 1929. godine; 2. da se ovaj ispit održi: a) u Učiteljskoj školi u Aleksincu za učenike i učenice učiteljskih škola u Skoplju, Prilepu, Jagodini, Aleksincu, Pirotu, Negotinu i Užici; b) u Ženskoj učiteljskoj školi u Beogradu za učenice a) u Muškoj učiteljskoj školi za učenike učiteljskih škola u Beogradu, Šapcu, Somboru, Novem Sadu, Subotici, Vršcu i Kragujevcu; v) u Muškoj učiteljskoj školi u Zagrebu za učenike i učenice učiteljskih škola u Zagrebu, Karlovcu, Pastrku, Petrinji, Oseku, Čakovcu, Kastavu, Križevcu i Gospiću; g) u Muškoj učiteljskoj školi u Ljubljani za učenike i učenice učiteljskih škola u Ljubljani i Mariboru; d) u Ženskoj učiteljskoj školi u Sarajevu za učenice, a u Muškoj učiteljskoj školi u Sarajevu za učenike učenice učiteljskih škola u Sarajevu, Banjaluci i Mostaru; dj) u Učiteljskoj školi na Cetinju za učenike i učenice učiteljskih škola u Danilovom Gradu, Cetinju i Beranici; o) u Učiteljskoj školi u Šibeniku za učenike i učenice učiteljskih škola u Šibeniku, Dubrovniku i Hercegovnom; 3. da učenici, koji na izpitu u junu 1930. budu odbijeni na tri meseca, polažu popravne ispite u septembru 1930. godine, a oni učenici, koji u junu 1930. budu odbijeni na godinu dana ili ne polaže popravni ispit u septembru, mogu se samo upisati kao redovni učenici u V. razred učiteljske škole; 4. da se naredni ispit za privremene učitelje i učiteljice narodnih škola po § 163. Zakona o narodnim školama od 5. dec. 1929. god., to je po čl. 30. ranijeg Zakona o narodnim školama u junu 1930. u Jagodini za ove kandidate.«

— **Na zborovanju učiteljskega društva za rez Laško v soboto dne 8. marca t. l. ob 10. uri na Zidanem mostu bode predaval univ. profesor g. dr. Ozvald o temi: »Poizkus zaključne sodbe o novi šoli.«** — Vabimo na to predavanje bližnje tovariše(ice) sosednih srezov.

— **Članom učiteljskega društva za mariborski šolski okraj!** Ponovno vabim, da ste 8. marca točno ob pol 10. uri pri zborovanju v Narodnem domu v Mariboru. Pripravite se za zborovanje vsaj glede sledečih točk: 1. Preglejte določbe novega kazenskega zakona glede mladostnikov, o čemur bo predaval prvi državni pravdnik g. dr. Jančič. 2. Proučite predloge pravil UJU v 9. in 10. številki »Učit. Tov.« 3. Razmišljajte o morebitni obnovi društvenega pevškega zbora. — Vsi pa točni in pripravljeni bomo ob 12. uri sklenili zborovanje, nato skupno družbovali v znamenju iskrenega tovaršstva! — **Predsednik.**

— **Članom učiteljskega društva za kočevski okraj.** Večina članov(ice) je še v zaostankih s plačevanjem članarine. Da ne bo nepotrebnih neprilik, prosimo, da store svojo dolžnost napram blagajni do prihodnjega zborovanja.

Društvo je odločno pripravljeno izvajati eventualne posledice napram dolžnikom.

Blagajničarka.

— **Rodbinske doklade belgijskim državnim uslužbencem.** Zanimivo je, kako skrbi belgijska država, da se ne bi znižalo število rojstev v rodbinah državnih uslužbencev zaradi premajhnih prejemkov. Ta skrb se kaže najbolj iz naslednje tabele:

	Rodbinske doklade so znašale leta				
	1924.	1926.	1928.	1929.	1930.
	frankov na mesec				
za 1 otroka	30	30	30	30	30
za 2 otroka	30	30	50	50	50
za 3 otroke	40	80	110	110	110
za 4 otroke	50	100	140	150	150
za 5 otrok	50	100	150	175	200
za vsakega nadaljnega otroka	50	100	150	175	200

— **Prusija ima preveč učiteljstva.** Berlinško učiteljsko društvo je na svojem januar-skem sestanku konstatiralo, da je v Prusiji, po službenih podatkih 11.300 nezaposlenih učiteljev(ice). To je večinoma mlajše učiteljstvo, ki po več let čaka na namestitev. Z ozirom na to dejstvo je sklenilo berlinsko učiteljsko društvo sledeče: 1. Število učencev v vsakem razredu naj se zniža na 25; na ta način se doseže dvoje: a) doseže se boljši uspeh in b) odprtih bo večje število novih razredov, kar bo nudilo možnost zaposlitve brezposelnega učiteljskega. 2. Nezaposlenemu učiteljskega se računa v službeno dobo ob nastopu službe ves čas, ki so ga prebili izven službe, ker niso imeli mesta. 3. Obbolelemu učiteljskega naj se dovoli zdravljenje v vseh zdravstvenih zavodih, a na mesta obolelega učiteljskega naj pridejo brezposelni učiteljski kandidati, ne pa, da jih morajo nadomestovati učitelji, ki že imajo svojo zaposlitev. 4. Naj se vrši zamena učiteljskega med nemškimi pokrajinami in med državami v katerih žive Nemci.

— **izobrazba učiteljev za obrtno-nadaljevalne šole v Hamburgu.** Hamburgski občinski svet je v januarju razpravljal o izobrazbi učiteljev za obrtno-nadaljevalno šolo in sklenil sledeče: 1. Učitelji obrtnih šol morejo postati učitelji, ki položijo specialni državni izpit za to vrsto šol. 2. Predizobrazba učitelja obrtnih šol je sledeča: učiteljska matura s praktičnim učiteljskim izpitom, najmanj triletna učiteljska praksa in obiskovanje hamburške univerze najmanj šest semestrov. — Na univerzi se vrše teoretična predavanja in praktične vaje. Posebna pažnja se posveča tehnično-risarski izobrazbi kandidatov.

— **Pismo Zveze čehoslovaškega učiteljskega Udruženju Jugoslovnskega Učiteljskega.** Spoštovani tovariši! — Zveza čehoslovaškega učiteljskega namerava v smislu delovnega programa Federacije Slovanskih Učiteljskih Zvez organizirati v letošnjih velikih počitnicah (julij, avgust) zamenjavo mladih iz učiteljskih rodbin in učiteljskih kandidatov, posebno med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Poljsko. V poštev bi prišli mladeniči od 15—23 let. Vsak bi moral izvršiti potovanje na svoje stroške, a hrano in stanovanje bi mu pa dala ona družina, ki bi poslala v zameno svojega sina na Čehoslovaško in obratno v Jugoslavijo ali Poljsko. Stanovali bi kolikor mogoče pri učiteljskih rodbinah, kjer bi se jim nudila možnost konverzacije v domačem jeziku in bi tudi spoznali življenske razmere dotičnega naroda. Prosimo, da nam javite, ali ste pripravljeni, da skupno organiziramo zamenjavo te vrste in da pošljete pri vas organiziranemu učiteljskega poziv, da vam pošlje prijave za zamenjavo. Če ste se z gotovostjo odločili za to, izvolite pripraviti svoje podrobne predloge, ki jih bomo pretresali na skupnem sestanku Federacije Slovanskih učiteljskih Zvez in o njih odločali. — Z bratskim pozdravom — za Zvezo čehoslovaškega učiteljskega — predsednik Vajta Beneš. — Tajnik E. Vlasak. — Gornje pismo je objavil Izvršni odbor UJU v »Narodni Prosveti« in pripominja, da je v programu Federacije Slovanskih Učiteljskih Zvez predvideno, da se med glavnimi počitnicami zamenja čehoslovaška in jugoslovnska mladina. — Ta misel je tako dobra, da jo ni mogoče dosti naglasiti. — Izvršni odbor naproša tovariše(ice), ki bi bili pripravljeni poslati

še prav rad vozil okrog, če bi imel dovolj časa in — denarja.

Kamor sem se pokazal, sem šel iz rok v roke in bratski kolegi niso vedeli kaj bi mi še pokazali in mi napravili, da bi dokazali svojo in narodno gostoljubnost. Edina sreča, da sem učitelj in da sem se obrnil na svoje stanovske tovariše, ker nihče bi mi ne mogel pri mojem smotru bolj pomagati, kot so mi oni, kajti oni imajo neomajen ugled, moč in dostop v vsako družbo.

Povsod so se zanimali za vse kar je slovenskega in še posebno za naše šolstvo in našo narodno pesem. Povsod so ponovno vabili naš učiteljski pevski zbor.

Sedaj, ko imamo političen sporazum, ni samo dana popolna svoboda, ampak je naša naloga, da to storimo. Naša naloga je, da potrdimo in utrdimo sporazum s tem, da s pesmijo zblizamo tudi srca ljudskih mas.

Dva meseca sem bil v Bolgariji, pa sem našel povsod isto postrežljivost, isto gostoljubnost. Povsod sem našel na kolege široke in odprte slovanske duše. Povsod smo prišli prisrčno skupaj in povsod smo se istotako prisrčno poslovili. Povsod sem se čutil kakor doma in kakor med svojimi najboljšimi prijatelji. Nikjer nisem našel nacionalnega šovinizma. Nikjer nisem slišal sovražne besede, ali videl sovražnega pogleda.

Najboljši dokaz, da je res tako, je moja koža, ki je še sedaj cela in zdrava in če mi zdravje ne bo še pošlo iz domače zaloge, potem jo bom še mahnil proti Črnemu morju. — **zič.**

Najboljše in najcenejše
OLJE zoper prah
kakor tudi
ŠOLSKE GOBE
nudi
ORIENT, D. Z O. Z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 14

svoje sinove na Čehoslovaško, kakor one, ki so voljni sprejeti mladino iz Čehoslovaške, da sporočijo to Izvršnemu odboru UJU (Beograd, Kralja Milutina 66) najkasneje do dne 10. marca t. l.

— **Kako nameravajo poštni uradniki urediti svoj »Poštni dom«.** Gradbeni načrt »P. D.« naj bi ustrezal sledečim načelom: 1. Dom bodi po možnosti reprezentančna zgradba, v kateri naj bo izražena vsa poklicna samozavest slovs. poštarjev in njih organizatorična sila. 2. Poštni dom bodi sam sebi najvišji namen in opravičilo za doprinasanje žrtve, ki naj se pokazuje v vsestranski koristi in prospehu p. t. organizacije in stroke. 3. Dom bodi zbirališče in zavetišče vsega organiziranega članstva p. t. stroke, takorekoč vsem — vse, dom vsega članstva v pravem pomenu besede. Pri vsem tem se je treba ozirati na bodočnost. Poštni dom se ne bo gradil samo za par desetletij, zato ga bo treba po razpoložljivih sredstvih opremiti po modernih in praktičnih načelih. Zato bi bilo pravično, da ga docela dograde, oziroma pomagajo zgraditi tudi bodoče generacije. Dom naj bi imel v glavnem sledeče prostore: a) dvorano, ki bi bila primerna za najrazličnejše prireditve, v kateri bi bilo prostora za 600—800 oseb, opremljeno približno tako kakor so dvorane »Narodnih domov«; b) pisarniške prostore in zborovalno sobo p. t. organizacije, uredništvo in upravništvo »Poštne glasnika«, itd.; c) stanovanje za hišnika s pritlikinami; d) čitalnico s strokovno in splošno knjižnico, ki bi se event. uporabljala tudi za pevsko in druge vaje (prostore pod a) do d) bi se namestilo v pritličju; e) prostore za razne delavnice in skladišča zadrug in društev, ki so že ali še bodo ustanovljene pod okriljem organizacije; f) event. kopalnico za članstvo s pršnimi in kadnimi kopelmi (prostore pod d) in e) bi se namestilo v prizemlju; g) stanovanjske prostore v vseh nadstropjih za poštno uslužbence proti primerni mesečni najemini. Prednost v tem pogledu naj bi imeli tisti, ki so brez stanovanj (novo došli, premeščeni) in oni, ki imajo neprimerno ali predrago stanovanje; h) podstrešna, zasilna zavetišča (sobice) za popotne in izletniške uslužbence, ki naj bi bila za omejen čas brezplačno na razpolago. — Ali je že kdo premišljal zakaj vse bi mi potrebovali Učiteljska doma? Koliko ste že darovali za domova? Ali ste že član katerega?

— **Radio na naših železnicah.** Spričo zanimanja drugih držav za radio in njihove uvidnosti o njegovem pomenu moramo pozdraviti namero naše države da po vzgledu Francije, Poljske itd. uvede po železnicah radio. Kakor doznavamo se pripravlja načrt, da se namesti spočetka v brzih, kasneje tudi v osebnih vagonih z anteno in sprejemno postajo, ki bo zvezana z vsemi ostalimi vagoni vlaka. Vsak sedež bo imel pripravo za priklopljenje slušalk, ki se bodo stavljale na razpolago proti določeni pristojbini, ki jo bo pobiral sprevodnik. Upamo, da se bo ta načrt v doglednem času uresničil. Besedo imajo pri tem seveda v prvi vrsti naše tri oddajne postaje, ki se bodo morale dogovoriti z državo o pogojih, pod katerimi bi bile volne, dopuščati nameščenje sprejemnih aparatov, oziroma določenega števila slušalk po naših vlakih. Gotovo se bo našla primerna oblika, da se to vraščanje, ki je poglavito in edino važno, reši na zadovoljnost državne uprave pa tudi v prilog našil trem postajam. — **T. R. L.**

— **Sedaj je čas za ribje olje.** Še dobro se spominjam, kako smo morali kot otroci 2 do 12 let posili delati kuro z ribjim oljem. Takoj po večerji je vzela mati iz police večjo steklenico z rumeno oljnato vsebino, a mi smo se morali postaviti v vrsto in vsak je moral iti mimo matere in najposlušneje popiti svoj del ribjega olja, t. j. polno žlico. Večina učencev te čudne povorke je zelo spašilo svoj obraz. — Znano je, da ni ribje olje »slasčiča«. Pa vendar ga nekateri otroci radi pijejo. Spominjam se slabotne deklice, ki je bila pri nas nekaj mesecev na počitnicah, in ki je tudi sodelovala pri naši povorki za uživanje ribjega olja. Zanj je bil to prvovrstni užitek in če je padla s polne žlice kapljica olja na stol, je bil v istem momentu tam tudi njen prst, kot moj v skledi, kjer so bile slaščice, in deklica je to kapljico polizala. Ne verjamem, da je bila moja mati glede te kure slabo poučena, ne morem pa je, kot prisižno kuro, nasvetovati materam. Če je otrok zdrav in dobiva pravilno hrano, ne potrebuje ribjega olja. Če pa izgubi tek, posebno če zboli otrok na skrofulozi, raznih katarjih, kožnem izpuščanju in oteklini žlez, tedaj bo kura z ribjim oljem gotovo dobrodošla. Znano pa je, da leži težkoča v tem, da mnogi zelo neradi uživajo olje. — V takem slučaju se vzame takoj za oljem žlico jabolčne kaše, malo čaja ali čokolade. Ako se tudi s temi sredstvi ne pride do cilja, ker je otroku okus po olju naravnost zoperen, tedaj se vzame namesto ribjega olja Jemalt, prašek pripravljen iz ribjega olja in sladkega ekstrakta. Z jemaltom sem imel pri svojih otrocih dobre skušnje. 2 do 3 velike žlice Jemalta zadostujejo. Priporočam se, da se izvede kura z ribjim oljem ali Jemaltom tako, da gemljejo otroci 2 do 3 mesece, a ne nepretrgoma, nego po vsakem mesecu uživanja Jemalta je potreben en mesec odmora. Ako se poleg zraka in svetlobe pobrigamo tudi za hrano, ki ima v sebi mnogo redilnih snovi, kakor tudi za razumno utrjevanje telesa, potem se moremo nadejati, da bo otrok dobro preстал zimo. — **Dr. Hp.**

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.
Izdela in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.
En gros. En detail.

kmalu prišel čas, ko bomo prišli mi k vam, vi pa k nam!

»Živela Jugoslavija!« so mi klicali učitelji in tudi drugi, kjerkoli sem se pokazal. Ravno to sem pa hotel tudi slišati, da se prepričam, v koliko je pri njih razvita jugoslovnska misel.

»Vi morate biti naš gost!« so mi rekli pri Bolgarskem učit. sejuzu. »Kolikor časa boste v Sofiji, imate v našem domu na razpolago brezplačno stanovanje!« Čeprav sem bil lepo napravljen, vendar nisem smel biti tako prevzet, da bi se branil gostoljubnosti. »Pa povejte tudi vašim pevcom, da kadar pridejo, imajo pri nas vse na razpolago!« tako so mi še rekli.

Meni pa ni šlo iz glave, da pri obleki nisem prodril. Mislil sem in mislil, kje bi našel kako drugo razliko med našim in njihovim učiteljsvom, da bi jim mogel prikazati naš majhen narod v impozantnejši obliki. Pa sem jih vprašal, kako izobrazbo imajo.

»Pet let učiteljica!«, so mi rekli. Skoro me je vrglo. (Takrat smo imeli pri nas še štiri letnike učiteljice). »Navsezadnje bodo Bolgari še pred nami. Pa saj šole niso vse. Potipal bom, kaj znajo. Tam jih bom pa ujel,« sem si mislil.

Pograbil sem kaj esperantskega, malo poznal francosko in jo udaril po nemško. Pa francosko so znali vsi bolj kot jaz. Hitro sem potisnil razgovor na moderno šolo in tu so mi natresali imena najboljših evropskih in ameriških pedagogov, med njimi imena, ki jih nisem še nikoli slišal. Tako sem sprevidel, da najlepše opravim, če o tem čisto molčim,

sicer bodo uganili, da prav za prav veliko manj vem, kot oni. Trdno pa sem sklenil, da ne bom nikdar več — nikogar podcenjeval.

A kljub vsem tem smolam, sem se v Sofiji hitro udomačil. Tudi jezik sem si hitro osvojil, saj je tako sličn našemu, da bolj ne more biti. Koncem drugega meseca me ni nihče ločil od Bolgare in zgodilo se mi je, da na meji nisem znal več srbsčine, čeprav sem jo poprej precej dobro zaviljal. Pa še ko sem prišel v Beogradu skupaj s Slovenci, sem začel mešavati bolgarske besede. Kaj takega se mi še ni zgodilo. Prav nerodno mi je bilo in nehoti mi je prišlo na misel tisto slovensko dekle, ki je bilo dva meseca v Zagrebu pa ni znala nič več slovensko in tudi svojih bližnjih ni poznala. Ko je prišla domov, je najprej vprašala mater: »A ste Vi moja majka?«

S tem sem mislil le omeniti, kako blizu je bolgarsčina našemu in ostalim jugoslovnskim jezikom.

Ves mesec sem stanoval v učiteljskem domu. Pa čez dan nisem bil nikdar doma. Vedno so me kolegi vodili okrog. Niti za trenotek nisem bil brez družine, da sem si vtisnil, če prav zaželel samote in nekoliko miru.

Če živi tujec v glavnem mestu, si lahko ustvari približno sliko narodovega mišljenja in življenja, vendar popolne nikakor ne. Ker pa sem hotel, da poznam Bolgare in Bolgarijo, sem jo mahnil po državi. Najprej sem se vozil po južni strani in sem se ustavljal v Plovdivu, Stari Zagori, Kazanliku in Burgasu. Po Črnem morju sem se prepeljal v Varno. Nato pa po severni strani v Trnovo in Pleven in zopet nazaj v Sofijo. Seveda bi se bil

Nasha gospodarska organizacija.

—g Učiteljski zdraviliški dom v Rogoški Slatini, registrovana zadruga z omejeno zavestjo vabi na svoj 10. redni občni zbor, ki bo dne 19. marca 1930. ob 10½ uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo načelnstva o poslovanju v 1929. l. 2. Odobritev letnega računa 1929. 3. Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zastopanih zadrugnikov. — Dol pri Hrastniku, dne 22. februarja 1930. — Načelnstvo.

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh prejmete položnice za nakazilo članskega prispevka za 205. (Robert Ziegler, Ljubljana) in 206. smrtni slučaj (Ruška Ravhekar, Novo mesto). Nakazilo znaša za člana 11 Din, za zakonske pare 21 Din. Zamudnikom sem prišel k temu znesku še prejšnji zaostanek. Nakazila izvršite takoj, da ne založite položnice! — V februarju t. l. sem razposlal okrog 200 položnic za nakazilo sprejemnih pristojbin onim priplaščencem, ki so se prijavili za sprejem v društvo v zadnjih letih. Nakazite zaznamovane zneske, da bodele deležni visokih posmrtnin! — Zadnji dve posmrtnini znašata 24.275 Din. — U. S. ima 2427 članov, posmrtnina znaša 12.135 Din. — Smrtni slučajji so zaznamovani na položnicah brez stotic (1./6.).

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Mladinska Matica.

Ker nam je par poverjenikov poslalo po 10 Din kot doplačilo za vezane izvode Mladinske Maticе, sporočamo, da je naročnina ostala ista kakor v lanskem letu.

Broširana garnitura stane 10:50 Din, vezana pa 23:50 Din. Doplačilo za vezavo znaša torej 13 Din. Zato prosimo dotične tovariše, ki so nam nakazali za vezavo le po 10 Din za garnituro, da nam naknadno pošljejo še razliko 3 Din.

Vse cenjene poverjenice in poverjenike vljudno prosimo, da v marcu na vsak način zaključijo nabiranje in takoj nakažejo nabrano naročnino. Izkoristite še zadnje tedne v intenzivno propagando, da spravimo v vsako družino dobro in ceneno knjigo, ki je bolj kot kadarkoli postala med našo deco resnična duševna vzgojna potreba!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. Pevski tečaj za turnejo se vrši 6. do 9. marca t. l. vsak dan ob 9. in 15. uri (v nedeljo 9. marca od 8. do 11. ure). Vadita se oba koncertna programa (tudi za matinejo šolske mladine). 7. marca predpoldne nastopi zbor pri Masarykovi 'proslavi srednješolske mladine v Ljubljani z nekaterimi pesmimi. Za nastop: črna obleka. Po nastopu se zbor slika. Prosimo redne in točne udeležbe, ker je tečaj zadnji pred turnejo! — Odbor.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

—ORMOSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v ponedeljek dne 10. marca t. l. v Ormožu. Začetek ob 9. uri.

—UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK bo zborovalo 8. marca 1930. v Žužemberku ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Stanovske zadeve in situacijsko poročilo. 2. Referat: »Mladinsko slovo«. 3. Referat: »O redovanju v osnovni šoli«. 4. Slučajnosti. Pridite vsil! — Odbor.

—ŠOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo dne 8. marca ob 9½ uri na osnovni šoli v Velenju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Poročilo o zadnji odborovi seji. 4. Pravila UJU. 5. »Popotnik«. 6. »Naš rod«. 7. Predavanje tov. Mlinška. 8. Slučajnosti. — Ker je dnevni red važen, prosim polnoštevilne udeležbe. Vabljeni tudi novodošli tovariši(ice). — Franjo Rejec, t. č. podpredsednik.

—LITIJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 8. marca t. l. v Ljubljani na državnem učiteljskem. Začetek ob 9. uri. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predavanje o pedagoškem kongresu v Helsinku — gdč. Bračić iz Maribora. 3. Gmotni položaj podeželskega učiteljstva. 4. Raznoterosti. — Takoj po prihodu vlakov odborova seja na učiteljskem. Častne udeležbe pričakuje odbor.

—UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto dne 15. marca 1930. v osnovni šoli v Kočevju s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo in dopisi. 2. Strokovno predavanje o zadrugništvu. 3. Reorganizacija okrajnih učiteljskih knjižnic. 4. Slučajnosti.

—GORNJEGRANSKO UČIT. DRUŠTVO ima dne 8. marca 1930. svoje redno zborovanje v Smartnem ob Dreti ob 11½ uri v prostorih tamošnje šole. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo — tekoče zadeve. 2. Poročilo o seji širjega sosveta v Celju. 3. Predavanje: Domoznanstvo. — Predava tovariš Rozman. 4. Dopisi. 5. Slučajnosti. — Kako znamo ceniti medsebojno tovarištvo, se bo videlo na udeležbi!

—UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SREŽ LASKO zboruje v soboto dne 8. marca t. l. točno ob 10. uri dopoldne v osnovni šoli na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk predavanje univ. profesorja g. dr. Ozvalda »Poizkus zaključne sodbe o novi šoli«. — Odbor vabi vse, ki se zanimajo za reformo šole, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, kar je itak dolžnost vsakega zavednega člana. — Opomba: Ker se prične zborovanje tokrat šele ob 10. uri, bode možno odpotovati udeležencem zborovanja šele s popoldanskimi vlaki in sicer proti Laškem ob 15:48, proti Trbovljam pa ob 16:29.

Odbor.

—SVETOLENARSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v soboto dne 8. marca 1930. na osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slovgoricah ob 10. uri. Na dnevnem redu je zelo zanimivo predavanje, zato se pričakuje polnoštevilna udeležba.

Poročila:

—UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREŽA MARIBOR LEVI IN DESNI BREG je imelo svoje redno zborovanje dne 11. januarja 1930. v Mariboru.

Statistika: Vpisanih članov je 130, navzočih 72, t. j. 55%.

Tov. predsednik se spominja preminulih tovarišev, oziroma tovarišic: Krajnik Ivana, Vodenik Matilda in Lasbacher Josip. Slava jim! Pozdravi novo prijavitelne člane: Josipa in Rozalijo Berce, Amalijo Širok-Koželj. Istotako navzočega člana poverjeništvu tov. Kobala.

Tekoče zadeve: 1. Tov. predsednik je nato podal poročilo o seji širjega sosveta v Celju, v kateri se je bavilo v glavnem s historijatom novega osnovnošolskega zakona in o delu našega poverjeništvu, ki se je pri istem zavzelo za vsjo močjo za doseg njegove enotnosti. Sprejetih je bilo več predlogov za pravilnik k šolskemu zakonu. (Vauda, Šijanec, Petrovič, Šeško, Cvetko).

2. Pri dopisih kranjskega učiteljskega društva in na zahtevo zborovalcev, je podal tov. Kobal obširno in skoz in skoz neosebno poročilo o vzrokih nesoglasij v poverjeništvu organizacije; nastala je ponekod deloma ostra debata.

Tov. blagajnik se pritožuje, da postajajo zaostanki na članarini vedno večji. Izpolnjujte zaost svoje častne dolžnosti napram organizaciji, katere člani ste!

4. Tov. Filip Podgornik, učitelj v Limbušu, je prevzel poverjeništvu Slov. Šolske Maticе, ker je dosedanji poverjenik to funkcijo odložil.

5. Za prihodnje zborovanje se je določila prva sobota v marcu, t. j. 1. marca t. l., kakor običajno v Mariboru.

—SLOVENJGRASKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo 8. februarja 1930. v slovenjgraški osnovni šoli po sledečem dnevnem redu.

1. Zapisnik zadnjega zbora.
2. Dopisi.
3. »Sugestija kot vzgojno sredstvo« (A. Čiček).
4. »Ali šola preveč zahteva od otrok« (tov. Mrovlje).
5. Poročilo o seji ožjega in širjega sosveta (tov. Gobec).
6. Raznoterosti.

Predsednik tov. Kopač Leopold pozdravi vse navzoče, zlasti še došla gosta, predavatelja g. mestnega župnika Alojzija Čičeka in g. sreskega šolskega nadzornika Miloša Grmovška, kakor tudi nova člana Šinigoj Asto in Čilenšek Vinka. Iz društva vsled premetitve izstopivšima tovarišicama Golobič Marti in Maden Amaliji pa želi na njihovih novih mestih vse najboljšo. — Nadalje poroča, da se je z novim zakonom o narodnih šolah, ki je izšel 5. decembra preteklega leta, odprlo osnovnošolskemu učiteljstvu široko polje novega dela. Z njim so se mu naložile velike dolžnosti in predpisala mnoga dela tudi izven šole — na polju narodnega prosvetovanja in nacionalnega dela. — Te odredbe za učiteljstvo sicer niso nič novega, kajti večina je že sedaj delovala v tem pravcu prostovoljno pri raznih društvih ter doprinesla največje fizične, moralne kakor tudi gmotne žrtve na žrtvenik nacionalnega prosvetnega dela. — Da pa se bo lahko učiteljstvo še z večjo vnemo posvetilo predpisanim nalogam, se mu morajo zagurati taki službeni prejemi, ki ga bodo rešili vsakih skrbi za existenco. — V nadi, da učiteljstvu to prineseta sedanja revizija uradniškega zakona in pravilnik novega osnovnošolskega zakona, ki bo izšel v najkrajšem času, odvarja zborovanje ter preide na dnevni red.

Statistika: Število članov 38, navzočih 35, odstotni 3, torej je znašal obisk 92:11%.

1. Predavanju g. mestnega župnika Alojzija Čičeka o temi »Sugestija kot vzgojno sredstvo« je sledilo učiteljstvo z zanimanjem in z veliko pažnjo. — Tov. predsednik se gospodu predavatelju za lepo predavanje v imenu društva zahvaljuje.
2. Zapisnik zadnjega zborovanja, ki ga je tajnik prečital, se je odobril.
3. Poročilo o seji širjega in ožjega sosveta poda tov. Gobec.
4. Dopisi: Razpravljalo se je o sledečih dopisih poverjeništvu:
  - a) glede pravilnika k osnovnošolskemu zakonu;
  - b) tičoč se prispevkov za učiteljski pevski zbor. Sklene se, da se pošlje celoletni prispevek za pevski zbor do 15. marca poverjeništvu;
  - c) glede razprodaje brošur i. dr. med učence;
  - č) »razni predlogi«. Društvo si osvoji predlog društva Logatec glede načina plačevanja prispevkov za »Učit. dom« (2 glasova

proti predlogu). Drugi predlog novomeškega društva glede povrnitve potnih stroškov delegatom za pokrajinske skupščine in seje širjega sosveta, ki se naj povrne iz blagajne poverjeništvu — pa je bil soglasno sprejet. Zaradi pičlega časa se je obravnava načrta novih pravil UJU preložila na prihodnje zborovanje.

5. Referat tov. Mrovljeta »Ali šola preveč zahteva od otrok?« Tozadevna diskusija naj se na prihodnjem zborovanju nadaljuje, in sicer na podlagi referatov tov. Mrovljeta in tov. Gobec.

6. Sklepi in predlogi: a) Učiteljstvo tukajšnjega društva je mnenja, da Fleretova »Prva čitanka« ni izšla iz neposredne prakse, temveč jo je avtor sestavil na podlagi študija tozadevne literature.

Tovarišica Vaupotova bo podala na prihodnjem zborovanju temeljito oceno o tej knjigi.

b) Društvo si glede vloge učitelja v literaturi privzaja ono stališče tov. Habermana, ki ga iznaša z besedami: »Pričakovali bi, da bi prišle poleg hib do izraza tudi pozitivne strani, ki jih naš stan gotovo nima manj nego drugi. Toda učitelj(ica) je skoro izključno le predstavitelj grdega značaja.« — To bo tudi v korist Vodnikovih družbi.

7. Raznoterosti: a) Tov. Mrovlje omenja znani uspešni ferijalni pokret med jugoslovenskim učiteljstvom v času zadnjih 7 let, ki se je še prav posebno razmahnil po popolni osamosvojitvi od dijaškega F. S. z osnivanjem samostojne učiteljske ferijalne kolonije (v tek. vel. počitnicah) v krasnem mestu Veli Luki na Koružli. (Letna članarina 30 Din; kolonijalni znesek 50 Din; stanovanje in hrana za 30 dni 860 Din in 100 Din brezobrestnega posojila, ki se vrne najkasneje v 6 letih!). Govornik upa, da tudi slovensko učiteljstvo ne bo zaostalo za učiteljstvom ostalih banovin in bo s polnoštevilnim pristopom dokazalo, da zna ceniti idealno delo UFS.

b) Prihodnje zborovanje se bo vršilo 5. aprila 1930. v Slovenjgradu.

L. Kopač, preds. R. Iglar, tajnik.

—CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 8. februarja t. l. v Celju. Izmed 156 članstva navzočih 105, t. j. 67%.

Predsednik tov. Gosak uvodoma omenja novi šolski zakon ter prehaja k položaju organizacije. Zapisnik o sestanku zastopnikov poverjeništvu z društvenimi zastopniki je bil odobren v stilizaciji z dne 4. januarja t. l. S tem so določbe zapisnika pravomočne in bodo z njih izvedbo nesoglasja med poverjeništvom in društvom likvidirana.

O seji ožjega sosveta je poročal tov. Gosak, o seji širjega sosveta tov. Gerlanc. Ob tej priliki se je ugotovilo, da so po informacijah, prejetih s pristojnega mesta, govornice o posledicah neveljanja učiteljstva v UJU neosnovane. Sledila je dolgotrajna debata o nalogah in delu organizacije ter njenem ugledu v javnosti. Društvo bo pazljivo sledilo zlasti delu centrale in po njem določevalo svoje stališče v organizaciji. Razpravljalo se je o izpnebi društvenih pravil v nekaterih točkah. Prečitale so se okrožnice poverjeništvu o delu okoli pravilnika k šolskemu zakonu in o delovanju izvršnega odbora UJU, obravnavale so se zadeve Učiteljskega doma in Gospodarske poslovalnice. Sprejet je bil tudi v podrobnostih predlog izpnebi pravil »Učiteljske samopomoči«, ki naj izpnebi sedanji »rezervni fond« v »rezervni in dopolnilni fond«. Nato je tovariš predsednik poročal o stanju kmetijskega nadaljevalnega šolstva in je naznačil važne in koristne direktive v tej stvari. Sprejeti sta bili resoluciji. V prvi se društvo izreka proti izvršnemu odboru UJU, v drugi pa za avtonomnost »Potn'kovega« uredniškega konzorcija v okviru zakonitih odredb in ob čuvanju deklariranih načel.

»O teoriji in praksi delovne šole« je predaval tov. Ernest Vranc. Dokazal nam je potrebo snovne koncentracije v šoli in nam prikazal način njene uspele izvedbe v lastni bogati praksi. Predočil nam je izdelke svoje šolske dece in ureditev snovnih skupin. Tovariš predavatelj je za svoja praktično stvarna izvajanja žel vsjo pozornost in hvaležno priznanje navzočih.

J. Gosak, t. č. preds. Fran Roš, t. č. tajnik.

—MARENBERSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj redni občni zbor v soboto 8. februarja 1930. ob 8. uri v vuhreški osnovni šoli.

Statistika: Število vsega učiteljstva v okraju je 43, od tega je rednih članov 38; navzočih je bilo 23, t. j. 60:5%.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik odvarja občni zbor s prisrčnim pozdravom na navzoče; posebej pozdravlja novo vstopivšo članico tovarišico Slavo Maučnik iz Vuhreda. Omenja, da je bil premeščen iz okraja tovariš in tovarišica Jurančičeva, ki nam bodeta ostala nenadomestljiva v našem okraju. — Glede šolskega zakona omenja, da je izšel in da pravilnik k zakonu — že projektiran — sledi ter prehaja na dnevni red.

Ad 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora se prečita in se soglasno odobri.

Ad 2. Predsednik seznanja članstvo z došliimi dopisi. Razpravljalo se je o vposlanih predlogih, ki jih poverjeništvu stavi v odločitev prihodnji pokrajinski skupščini.

a) Glede prispevkov za pevski zbor je članstvo proti temu, da se pobira od članov mesečni prispevek, pač pa se sklene, da se za leto 1930. dovoli izreden prispevek v znesku 400 Din iz društvene blagajne.

b) Predlog logaškega učiteljskega društva glede prispevkov Učiteljskemu domu se osvobji, ker je tukajšnje društvo korporativno veljavno pri Učiteljskem domu.

c) Članstvo je proti temu, da se plačujejo potni stroški delegatom k skupščinam iz bla-

Kupujte in priporočajte

doma e proizvode:
ADRIA
prasek
za peecivo in
vanilni sladkor

gajne poverjeništvu UJU ter sklene, da se poravnajo stroški tem — kakor dosedaj — iz društvene blagajne.

č) O načrtu pravil Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva bo predhodno razpravljala društveni odbor ter svoje sklepe predložil članstvu v razpravo na prihodnjem zborovanju.

d) Glede porazdelitve organizacije v poverjeništvu se bo razpravljalo na prihodnjem zborovanju.

Ad 3. Tovariš predsednik poroča izčrpno o seji širjega sosveta z dne 5. januarja 1930. Obrazložil je članstvu podrobno, zakaj je glasoval proti nekaterim stavljenim predlogom. Članstvo je poročilo vzelo na znanje in soglasno odobrilo postopanje predsednika.

Ad 4. Svoja poročila so podali predsednik, tajnik in blagajnik, ki so se vzela na znanje in soglasno odobrila, nakar se je odboru dal absolutorij.

Ad 5. Tov. Hribnik predlaga, da se z ozirom na neoporečno in vzorno delo dosedanjega odbora z vzklikom voli isti tudi za bodoče leto, kar se soglasno sprejme.

Ad 6. Tov. Hribnik nam je podal zanimiv in skrbno pripravljen referat o Učnih ednotah. V njem nas seznanja z različnimi skupinami pri skupnostnem pouku tako v etimološkem, etnološkem in biološkem oziru, ter nam je podal kopo izbranih primerov, ki se odlikujejo zlasti po svojih etičnih vrednotah. Poudarja, da bodi podlaga učnemu načrtu vselej narodopisje in prirodoznanstvo dotičnega kraja.

Predsednik se predavatelju zahvali za izčrpen referat ter ga prosi, naj nas v kratkem zopet preseneti s kakim sličnim predavanjem.

Predavanje tov. Miklavca se z ozirom na pozni čas preloži na prihodnje zborovanje.

Ad 7. Sklene se, da se vrši prihodnje zborovanje v Vuhredu prvo sredo v mesecu aprilu.

Terčak Stane, preds. Fr. Miklavc, tajnik.

—DOLNJELENDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 8. februarja 1930. v Dolnji Lendavi. Udruženih članov 66, navzočih 30, t. j. 45:5%.

S pozdravom na vse navzoče tovariše in tovarišice — po številu 30 — ter na g. sreskega šolskega nadzornika g. Leo Cepudra, otvori predsednik tovariš Peternel zborovanje. Prečita opravičilo g. sreskega načelnika, ki se vsled obilne zaposlitve ne more udeležiti zborovanja. Pred prehodom na dnevni red ugotovi predsednik, da današnje zborovanje ni sklepčno, vsled zelo male udeležbe, čemur pa je krivo današnje zelo neugodno vreme.

v Dolnji Lendavi. Izredno slabo vreme je povzročilo, da se je zborovanja udeležilo le 26 članov od 69. Na zborovanju bi se morale obravnati važne notranje društvene zadeve, pred vsemi zadevami neplačane članarine. Poročevalci pa se zborovanja niso udeležili, zato so morale vse tozadevne točke dnevnega reda odpasti. Ker pa je nujno potrebno, da se reši finančno vprašanje v društvu, ki nas mori že dve leti, je potrebno, da se kmalu skliče drugo zborovanje in to v sredi meseca marca. — Nekateri člani društva pa zahtevajo sklicanje izrednega občnega zbora zaradi tega je treba počakati še nekaj časa da se ta zadeva reši, nakar se bo takoj sklical ali izredni občni zbor ali pa redno društveno zborovanje.

I. Dopisi. Predsednik izjavi, da ne more prečitati vseh dopisov, ki jih je predsedništvo prejelo od poverjeništvu, ker jih ima društveni tajnik, katerega pa danes ni na zborovanje. Prečita dopis poverjeništvu št. 666 od 3. februarja 1930. ter prosi, da se o točkah, navedenih v dopisu formalno sklepa.

Ad 1. O mesečnem prispevku 1 Din za vsakega člana za Učiteljski dom v Mariboru se bo sklepalo na prihodnjem zborovanju.

Ad 2. Povrnitev stroškov delegatom pokrajinske skupščine. Društvo bo sklepalo o tem potem, ko bo dobilo od poverjeništvu tozadevno nekatere informacije.

Ad 3. Člen 5. pravil UJU. Predsednik izjavi, da bi bilo najboljšo, da bi sekcijam dal večjo avtonomijo. Za Vojvodino in Južno Srbijo naj se sestavita dve novi sekciji.

Pravila UJU. Z 18 proti 2 glasovom navzoči sklenejo, da predsednik prečita pravila UJU, nakar jih tudi prečita.

II. Predavanje. Ker se je predavatelj opravičil, je predsednik sam sestavil predavanje ter ga navzočim podal. Tema predavanja se glasi: Problem izobrazbe v dobi kulturne krize industrijskih držav, osobito Nemčije.

III. Slučajnosti. Ker se k tretji točki dnevnega reda nihče ne oglasi, je s tem dnevni red današnjega zborovanja izčrpan in s tem predsednik zaključuje zborovanje.

Peternel, preds. R. Čehovin, tajnik-nam.

Nove knjige.

—k Mavrična mačka in druge pravljice. V angleščini spisala Rose Fyleman. Z dovoljenjem pisateljice prevedel Griša Koritnik. — Samozaložba. — V Ljubljani 1930. Cena broš. izvodu 20 Din, vez. 24 Din. Naroča se

v vseh knjigarnah. Knjižica vsebuje 15 pravljic prav mičnih in za mladino zelo privlačnih. Otroci bodo prav radi posegali po njih posebno še, ker jih krasi 16 ilustracij, izgotovljenih po akad. kiparju Ivanu Zajcu. Te še povzdignejo zanimivo vsebino pravljic samih.

—k Dr. Vladimir Knaflič: Traktat o tisku, I. Pravkar izišli I. del Traktata o tisku kaže, kako izredno obsežno zasnovano je to delo, pravcati priročnik celotne ti-

skovne snovi. Prvi del nosi naslov: »Zgodovinska in primerjalna študija o pričetkih, razvoju in zaprekah tiska in o vsebini in pomenu tiskovnega prava in tiskovne svobode«. Obsega 12½ tiskovnih pol (200 str.) velike osmerke, natisnjen je v Učit. tiskarni v Ljubljani v tipografsko prav lični zunanji opre- mi. Knjigarniška cena 120 Din, kakor je običajno na našem knjižnem trgu (povprečno 10 Din za broširano tiskovno polo) in mnogo ceneje od drugih jugoslovanskih ali celo ino-

zemskih izdanj. Subskripcijska cena je pa še za okrog 20% nižja in pride v knjigotrštvo le ostanek naklade, ko se konča razpošiljanje subskribentom. Prvo poglavje očrtava zgodovinski razvoj tiska. Drugo in tretje poglavje opisujeta postanek in razvoj tiskovnega prava, od prvih početkov do naše dobe in do svetovne vojne, ki je mejnik, in potem v desetletju do danes. Drugi del bo tolmačil zakon sam, z dodatki, tretji specialno obče zanimivo snov »o kleveti in uvređi«.

MALI OGLASI

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

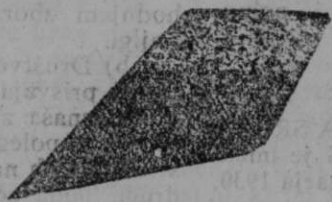
Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike. (vestje), žepne oboče, **kra vate**, ovratnike, **srajce**, šifone, plote, čipke, vezanine, gumba, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, držnike, športne ter toaletne potrebščine samo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

BELI TEDEN

DO 8.
MARCA

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon šte. 2.282.

IZDELOVANJE DAMSKE
IN MOŠKE KONFEKCIJE

„ELITE“

D. O. Z.

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA 9

prodaja

damske, moške in
deške konfekcije.

NA DEBELI! NA DROBNO!
PRVOVRSTNO IZVRŠEVANJE PO MERI!

JOS. VRANJEK
DEŽNIKARNA
CELJE

priporoča dežnike in solčnike
najmodern. izdelave. Cene nizke.

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše:

madrace, feder-madrace, otomane, divane, fotelje in garniture vam nudi:

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg 6.

Šolske zvezke

po nizkih cenah, iz
najboljšega papirja
s pivnikom izdelane
UČITELJSKA
TISKARNA
Franciškanova ul. 6

Vsakovrstna svila in
druge specialitete za
maske

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

Hotel „TRATNIK“
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe

Zid med Vami in med boleznimi dihalnih organov naj bodo vedno pastilje

„VALDA“

Le te so pravi talisman, s katerim se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, megle in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kali, ki jih raznaša prah, one vas čuvajo prehlada, gribole, vnetja krlja, bronhijalnih katarjev, hripe itd., ali pa Vam pomagajo, da jih brž odpravite. Zahtevajte vedno izvirne VALDA.

Naprodaj samo v
škaticah z napisom »VALDA«
v vseh lekarnah in drogerijah.

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač,
galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Specialna mehanična delavnica

Lud. Baraga // Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

TELEFON 29-80

Se priporoča za popravila pisarniških strojev, reg. blagajn, foto, gramofonov in nalivnih peres.

Po najnižji ceni!

Na obroke. Oblačilnica „ILIRIJA“ vodi!

Največja izbira.
Najboljše blago.
Najnižje cene.
Najdaljši rok odplačevanja!
Zahtevajte vzorce.
Zahtevajte poset potnika.

Oblačilnica „Ilirija“ vodi!

Mestni trg 17/I. Telefon 28-25.

Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!